

21

sep | dec

BRUSSELS PHILHARMONIC

RACHMANINOV 2

STÉPHANE DENÈVE, DIR.
BRUSSELS PHILHARMONIC

16.10.2021

- welkom -
- programma & artiesten -
- toelichting -
- biografieën -
- musici -

- english version - version française -

WELKOM

“Het meest pijnlijke uur van mijn leven”. Zo omschreef Rachmaninov de première van zijn 1ste Symfonie - die niet echt een succes was. De pers maakte het werk met de grond gelijk en Rachmaninov zette drie jaar lang geen noot meer op papier.

Die tijd had hij nodig om er weer bovenop te komen, en zijn depressie en writers block achter zich te laten. Na een eerste succes met zijn 2de Pianoconcerto in 1901, bewees hij in 1907 zijn definitieve comeback én revange als componist met zijn 2de Symfonie.

En terecht: de jeugdige overmoed heeft hier plaats gemaakt voor een bewuste en geraffineerde aanpak, nu eens ingehouden, dan weer geheimzinnig en dramatisch. Een

ongegeneerd romantisch meesterwerk, met een enorme kracht en rijkdom. Een symfonie die je minstens één keer in je leven live moet ervaren.

PROGRAMMA

Brussels Philharmonic

Stéphane Denève, muzikdirecteur & dirigent

Stacy Garrop

Penelope Waits (2013)

Sergei Rachmaninov

Symfonie nr. 2 in e, op. 27

I. Largo - Allegro moderato

II. Allegro molto

III. Adagio

IV. Allegro vivace

ONTDEK MEER

19:30 MEET THE ARTIST (FOYER 2)
Stéphane Denève & Sander De Keere

Niemand die beter over de muziek van de avond kan vertellen dan de dirigent van dienst. Waarom koos hij dit werk, hoe bereidt hij zich voor, wat maakt het zo speciaal? Tijdens de inleiding voor het concert kom je het allemaal te weten.

BXLPHIL APP

[App Store](#) / [Google Play](#)

Concertkalender, achtergrond, updates, snelle toegang tot al onze content, en meer. BXLphil app: zo verlies je ons nooit meer uit het oog!

WOLFGANG APP

[App Store](#) / [Google Play](#)

Real-time programmatoelichting - Tijdens dit concert mag je je smartphone bij de hand houden: terwijl het orkest speelt vertelt de Wolfgang app wat je - precies op dat moment - hoort in de muziek.

BUCKET LIST PODCAST

[beluister de podcast](#)

Rachmaninov was niet alleen een ongelooflijk groot pianist, maar ook een geniale componist die zijn tijdperk wist te vatten en over te brengen in muziek. Pianiste Anastasia Goldberg vertelt aan Sander De Keere hoe Rachmaninov ons in zijn 2de Symfonie overspoeld met de schoonheid van zijn Rusland, onbevreesd romantisch en overweldigend mooi.

TOELICHTING

Sergei Rachmaninov (1873-1943) combineerde nagenoeg zijn hele leven een carrière als componist met die van pianist, waarmee hij de traditie componist-virtuoos verderzette. Hij pendelde voortdurend tussen de grootsteden Moskou en Sint-Petersburg, en zijn landgoed Ivanovka op het Russische platteland, waar hij in alle rust het grootste deel van zijn oeuvre componeerde. Hij wordt door velen gezien als één van de laatste grote romantische componisten en de belangrijkste opvolger van Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893). Bij het grote publiek is vooral zijn *Tweede Pianoconcerto* bekend, maar ook zijn *Tweede Symfonie* blijft met haar passionele melodieën en rijke orkestratie één van de favoriete werken uit het symfonische repertoire.

Een beloftevolle toekomst

Rachmaninov had het geluk geboren te worden in een welgestelde en muzikale familie: zijn grootvader aan vaderskant componeerde na zijn loopbaan als officier liederen en salonmuziek, en zijn moeder gaf hem zijn eerste lessen aan de piano. Door de kwistige levensstijl van zijn vader, bleef er van het uitgestrekte familielandgoed al snel weinig over. Ook het huwelijk van zijn ouders hield niet lang stand, en zo verhuisde de jonge Rachmaninov met zijn broers, zussen en moeder naar een klein appartement in Sint-Petersburg. Daar trad hij als tiener toe aan het conservatorium, maar het ontbrak hem aan motivatie om te studeren. Op aanraden van een neef, pianist en dirigent Alexander Siloti, werd hij naar Moskou gestuurd. Hij mocht er les volgen bij de gerenommeerde maar strenge pianodocent Nikolaj Zverev. Diens ijzeren discipline werkte wonderwel voor Rachmaninov. Bovendien maakte hij dankzij Zverev kennis met

het professionele muziekleven in Moskou. Niet veel later werd Rachmaninov ook toegelaten tot de harmonieklas van Arenski. Het werd snel duidelijk dat hij buitengewoon getalenteerd was: in 1888 studeerde hij af met de hoogste onderscheiding voor muziektheorie, en in 1892 legde hij zijn examen voor piano en compositie één jaar eerder af dan voorzien – een prestatie die bekroond werd met een gouden medaille.

Al meteen na zijn afstuderen werd Rachmaninov gezien als een volwaardig componist, die bovendien de steun van Tsjajkovski genoot. Hij had dan ook al enkele indrukwekkende werken op zijn palmares. Naast een aantal liederen en pianowerken was er zijn afstudeerwerk en eenakter *Aleko*, die zo succesvol was dat het meteen in het Bolsjojtheater gespeeld werd. En niet te vergeten: zijn *Eerste Pianoconcerto* – het werk dat Rachmaninov de officiële titel 'Opus 1' meegaf.

Van het slop naar de top

Het neerschrijven van een eerste symfonie is voor elke componist een symbolisch moment. Voor Rachmaninov ging deze gebeurtenis met nog meer druk gepaard na het overlijden van Tsjaikovski in 1893. Het publiek zag hem namelijk als diens grote opvolger. Jarenlang werkte hij aan zijn *Eerste Symfonie*, maar de première in 1897 was rampzalig: de aangeschoten dirigent Glazoenov zorgde naar verluidt voor een erbarmelijke uitvoering en de pers bestempelde de symfonie als "een evocatie van de zeven plagen van Egypte". Rachmaninov bleef verlamd achter. Hij zakte weg in een depressie en zette drie jaar lang geen noot meer op papier: "Een verlamdende apathie maakte zich van mij meester. Ik deed helemaal niets en vond nergens plezier in. De helft van mijn dagen bracht ik door op een bank. Ik had het opgegeven en verkeerde in grote wanhoop."

Rachmaninov zocht hulp, en vond die bij neuroloog Nikolai Dahl, die hem via hypnose van zijn componeerangst af hielp. In 1901 waagde hij zich aan een *Tweede Pianoconcerto*, en aangemoedigd door het succes ervan, ving hij in oktober 1906 zijn *Tweede Symfonie* aan.

Rachmaninov was nog maar net met zijn gezin naar de rustige cultuurstad Dresden verhuisd, op de vlucht voor de aankomende revolutie. Zijn *Tweede Symfonie* is een door en door romantisch werk, zowel qua vorm als karakter. Op 8 februari 1908 dirigeerde de componist zelf de wereldpremière van zijn symfonie. Het was een schot in de roos: publiek en critici loofden de lyrische melodieën en hun directe aansprekingskracht. Ook vandaag blijft deze monumentale symfonie één van de meest uitgevoerde werken van Rachmaninov.

Een mythologische symfonie

De Amerikaanse componiste Stacy Garrop staat bekend om composities waar een grote zeggingskracht van uitgaat. Het symfonische werk *Penelope Waits* maakt deel uit van haar *Mythology Symphony*. Het begon allemaal met een compositieopdracht van het Detroit Symphony voor het orkestwerk *Becoming Medusa*. Pas twee jaar later, mede op vraag van het Albany Symphony, rijpte de idee om rond dit werk een symfonie rond te schrijven, gebaseerd op de figuur van de vrouw in de mythologie. En zo volgden nog vier delen: *Lovely Sirens*, *The Fates of Men*, *Penelope Waits* en *Pandora Undone*.

Zelf omschrijft de componiste *Penelope Waits* het tweede deel uit de *Mythology Symphony* als volgt: "Dit rustige deel stelt koningin Penelope voor, de trouwe echtgenote van Odysseus, terwijl ze twintig jaar lang geduldig wacht op de

terugkeer van haar man na diens strijd in de Trojaanse oorlog. Penelope zelf wordt voorgesteld als een hobo. Ze wordt begeleid door een kamerorkest (in plaats van het hele ensemble) terwijl ze de aasgieren op afstand houdt die haar willen huwen om zo haar rijkdom te erven."

Toelichting door Aurélie Walschaert

STÉPHANE DENÈVE DIRIGENT & MUZIEKDIRECTEUR BRUSSELS PHILHARMONIC

Stéphane Denève is de muziekdirecteur van Brussels Philharmonic. Samen met het orkest lanceert hij tegelijkertijd CffOR (Centre for Future Orchestral Repertoire): een uitgebreide online database, gewijd aan 21ste-eeuwse composities voor orkest met kans op 'repertoire-status'. Stéphane Denève is zo gepassioneerd door dit nieuwe avontuur en enthousiast over het potentieel van het orkest, dat hij met zijn gezin naar Brussel verhuisde.

Tegelijk is Stéphane Denève muziekdirecteur van St. Louis Symphony Orchestra, vaste gastdirigent van The Philadelphia Orchestra en directeur van CffOR. Eerder was hij muziekdirecteur van het Royal Scottish National Orchestra, en muziekdirecteur van het Radio Sinfonieorchester

Stuttgart (SWR). Hoewel hij helemaal thuis is in een zeer breed repertoire, heeft Denève een grote affiniteit met Franse muziek, en zet hij zich speciaal in voor de 21ste-eeuwse muziek.

Na zijn studie orkestdirectie aan het Conservatorium van Parijs begon Stéphane Denève zijn carrière als assistent bij Sir Georg Solti, Seiji Ozawa en Georges Prêtre bij het Orchestre de Paris en de Opéra National de Paris. Zijn grote liefde voor de stem bracht hem naar de Deutsche Oper am Rhein, waar hij vaste dirigent was van 1997 tot 2001. Hij dirigeerde ook verschillende producties in de Royal Opera House Covent Garden, Glyndebourne Festival, La Scala, Deutsche Oper Berlin, Saito Kinen Festival, Gran Teatro de Liceu, De Nederlandse Opera, De Munt, Deutsche Oper Am Rhein, en Opéra National de Paris.

Ook zijn symfonische carrière nam een hoge vlucht. Het lijstje met Denèves recente afspraken

oogt dan ook indrukwekkend, met onder meer het Koninklijk Concertgebouworkest, Orchestra Sinfonica dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Wiener Symphoniker, Deutsche Symphonie-Orchester Berlin, NHK-symfonieorkest, Münchner Philharmoniker, Orchestre National de France, Tsjechisch Filharmonisch Orkest en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. In 2020 leidt hij het Royal Stockholm Philharmonic Orchestra en pianist Igor Levit tijdens het 2020 Nobel Prize Concert.

In Noord-Amerika werkt Stéphane Denève regelmatig samen met de orkesten van Boston, New York, Los Angeles, San Francisco, Cleveland, Saint Louis en Toronto. Hij debuteerde in 2012 in Carnegie Hall met het Boston Symphony Orchestra, maakte zijn debuut op het Grand Teton Music Festival en de Music Academy of the West in 2018, en leidde in 2019 een grote tournee met Brussels Philharmonic naar Noord-Amerika.

Stéphane Denève heeft een nauwe band met vele topsolisten, waaronder Jean-Yves Thibaudet, Yo-Yo Ma, Nikolaj Znaider, James Ehnes, Leif Ove Andsnes, Leonidas Kavakos, Nicholas Angelich, Lang Lang, Frank Peter Zimmermann, Gil Shaham, Emanuel Ax, Renaud and Gautier Capuçon, Lars Vogt, Nikolai Lugansky, Paul Lewis, Joshua Bell, Hilary Hahn en Augustin Hadelich.

Al drie maal won Stéphane Denève de prestigieuze 'Diapason d'Or de l'année': in 2007, 2012 en 2016 voor opnames rond Roussel, Debussy en Connesson. In 2012 stond hij op de shortlist voor 'Gramophone's Artist of the Year', en in 2013 werd hij bekroond tijdens de International Classical Music Awards. Bij Deutsche Grammophon kwamen recent cd's uit gewijd aan de Prokofiev suites en werken van Guillaume Connesson (o.m. Caeciliaprijs, Diapason d'or de l'année en Choc Classica de l'année), en een opname met Lucas en Arthur

Jussen en het Koninklijk Concertgebouworkest. In 2019 bracht het label RCO Live een live opname met het Koninklijk Concertgebouworkest uit van Arthur Honegger's oratorium Jeanne d'Arc au bûcher.

Tenslotte hecht Stéphane Denève veel belang aan het werken met de toekomstige generatie musici, en steunt hij jonge muzikanten in projecten zoals de Tanglewood Music Center, New World Symphony, Colburn School, en Music Academy of the West.

www.stephanedeneve.com

BRUSSELS PHILHARMONIC

Brussels Philharmonic werd in 1935 opgericht door de Belgische openbare omroep (NIR), en

werkte vanaf zijn ontstaan samen met internationale topdirigenten en -solisten. Het orkest was en is bekend als pionier in het uitvoeren van muziek van de eigen tijd – een reputatie die wereldvermaarde componisten als Bartók, Stravinsky en Messiaen naar Brussel haalde. Ook vandaag de dag zet Brussels Philharmonic die traditie verder, en neemt het in bijna elk concertprogramma een werk van de 21ste eeuw op. Het orkest repeteert en concerteert in de historische thuishaven Flagey in Brussel, hart van Europa, dat meteen de ideale uitvalbasis is voor concerten in Vlaanderen en de rest van de wereld.

De Franse topdirigent Stéphane Denève is muzikdirecteur van Brussels Philharmonic. Zijn passie voor muziek uit de 21ste eeuw en persoonlijke missie om een dialoog te creëren tussen het repertoire van vroeger en dat van de toekomst sluit helemaal aan op het DNA van het orkest. En dat vertaalt zich niet alleen in de

concertprogramma's en opnames, maar ook in het CffOR-platform (Centre for Future Orchestral Repertoire). Deze online database verzamelt sleutel informatie rond symfonische composities vanaf 2000, en voedt zo een brede wereldwijde dialoog rond het repertoire van de toekomst.

Op internationaal vlak heeft Brussels Philharmonic steeds een eigen plaats gehad, met vanaf de beginjaren uitnodigingen voor de belangrijkste festivals en concertzalen. Zo speelt het orkest in onder meer in Carnegie Hall in New York, Philharmonie de Paris, Musikverein (Wenen), Grosses Festspielhaus (Salzburg), Usher Hall (Edinburgh) en Cadogan Hall (Londen). De internationale vertegenwoordiging door IMG Touring brengt het orkest naar nieuwe podia, zowel binnen als buiten Europa (Japan in 2017, Noord-Amerika in 2019).

Een andere specialisatie waarmee Brussels Philharmonic een internationale reputatie

opbouwde, is het opnemen van soundtracks bij series, games en films, waaronder de Oscar-winnende muziek voor 'The Artist' (muziek van Ludovic Bource). In eigen land is het orkest vaste partner van Film Fest Gent en MotorMusic, en zijn er jaarlijks concerten met iconische films (zowel blockbusters met bekroonde scores als zwart-wit klassiekers met een nieuwe soundtrack).

Intussen bewees het orkest ook op andere vlakken een pionier te zijn. Naast de vooruitstrevende initiatieven die lopen, waaronder de Tax Shelter, een stichting voor de aankoop van strijkinstrumenten en een partnerschap met Brussels Airlines, schrijft het orkest innovatie bewust in op alle vlakken en niveaus van de werking. Zo dragen de heren van het orkest het Symphonic Sporting Jacket, op maat ontwikkeld door het Belgische Café Costume met technische innovaties op vlak van stof en snit, werd intendant Gunther Broucke uitgeroepen tot Overheidsmanager van het jaar

2016, en bracht het orkest in 2021 een eigen smartphone app uit.

De uiteenlopende opnames van Brussels Philharmonic (Deutsche Grammophon, Palazzetto Bru Zane, Klara/Warner Classics, Film Fest Gent, Naxos, Brussels Philharmonic Recordings) krijgen internationale bijval en zijn onderscheiden met vele prijzen, waaronder een ECHO Klassik, Ceciliaprijs, Choc de Classica de l'année en Diapason d'Or de l'année.

Brussels Philharmonic is een instelling van de Vlaamse Gemeenschap.

www.brusselsphilharmonic.be

volg Brussels Philharmonic op [Facebook](#) [Twitter](#)
[YouTube](#) [Instagram](#) [Spotify](#)

MUSICI

BRUSSELS PHILHARMONIC

(1) aanvoerder / (2) solist

concertmeester

Otto Derolez

eerste viool

Bart Lemmens (1), Sylvie Bagara, Olivia Bergeot, Eva Bobrowska, Annelies Broeckhoven, Cristina Constantinescu, Veerle Houbraken, Justine Rigutto, Elizaveta Rybentseva, Anton Skakun, Alissa Vaitsner, Bram Van Eenoo, Gillis Veldeman

tweede viool

Mari Hagiwara (1), Samuel Nemptanu (1), Vania Batchvarova, Véronique Burstin, Aline Janeczek, Sayoko Mundy, Naoko Ogura, Eline Pauwels, Julien Poli, Eva Pusker, Dirk Uten

altviool

Mihai Cocea (1), Griet François (2), Philippe Allard, Marina Barskaya, Phung Ha, Hélène Koerver, Agnieszka Kosakowska, Barbara Peynsaert, Stephan Uelpenich, Patricia Van Reusel

cello

Karel Steylaerts (1), Diego Coutinho, Barbara Gerarts, Julius Himmler, Sophie Jomard, Bénédicte Legrand, Emmanuel Tondus, Elke Wynants

contrabas

Jan Buyschaert (1), Elias Bartholomeus, Thomas Fiorini, Daniele Giampaolo, Simon Luce, Jens Similox-Tohon

fluit

Lieve Schuermans (1), Jill Jeschek (2), Eva Vennekens (2)

hobo

Joost Gils (1), Maarten Wijnen, Lode Cartryse (2)

klarinet

Maura Marinucci (1), Danny Corstjens (2), Midori Mori (2)

fagot

Karsten Przybyl (1), Jonas Coomans (2)

hoorn

Hans van der Zanden (1), Mieke Ailliet (2),
Diechje Minne, Claudia Rigoni

trompet

Simon Van Hoecke (1), Rik Ghesquière, Luc
Sirjacques

trombone

David Rey (1), Tim Van Medegael (2), Daniel
Foeteler

tuba

Dieter Verschuren (2)

pauken

Gert François (1)

percussie

Titus Franken (2), Jelle Proost, Stijn Schoofs

harp

Eline Grosloot (2)

friends of flagey

FELLOWS

Charles Adriaenssen, Bernard Darty, Paulette Darty, Diane de Spoelberch, Geert Duyck,
Marc Ghysels, Irene Steels-Wilsing, Maison de la Radio Flagey S.A. / Omroepgebouw Flagey N.V.

GREAT FRIENDS

André Beernaerts, Mireille Beernaerts, Patricia Bogerd, António Castro Freire,
Anne Castro Freire, Marie Irène Ciechanowska - Zucker, Bernard Claeys, Stephen Clark,
Pascale Decoene, Chantal de Spot, Jean de Spot, José Groswasser, François Hinfray,
Ulrike Hinfray, Ida Jacobs, Patrick Jacobs, Peter L'Ecluse, Virginie Louvois, Martine Renwart,
Hans Schwab, My-Van Schwab, Maria Grazia Tanese, Pascale Tytgat, Piet Van Waeyenberge,
Andreas von Bonin, Katinka von Bonin, Dimitri Wastchenko, Jacques Zucker

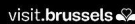
FRIENDS

Alexandra Barentz, Joe Beauduin, Marijke Beauduin, Marie Biebuyck, Véronique Bizet,
Dominique Blommaert, Gauthier Broze, Nicole Bureau, Jacques Chevalier, Marianne Chevalier,
Angelica Chiarini, Colette Contempre, Philippe Craninx, Jean-Claude Daoust, François de Borman,
Francesco de Buzzaccarini, Olivier de Clippele, Sabine de Clippele, Nicolas de Cordes,
Eric De Gryse, Marie-Christine de La Rochefoucauld, Brigitte de Laubarede, Alison de Maret,
Pierre de Maret, Sabine de Ville de Goyet, Sebastiaan de Vries, Stéphane De Wit,
Agnès de Wouters, Philippe de Wouters, Katya Degrieck, Béatrice Delvaux, Chantal Deruyttere,
Gauthier Desuter, David D'Hooghe, Frederika D'Hoore, Anne-Marie Dillens,
Stanislas d'Otreppe de Bouvette, Amélie d'Oultremont, Patrice d'Oultremont, Jean Louis Duvivier,
Jan Eggermont, Patricia Emsens, Jeannette Favart, Catherine Ferrant, Isabelle Ferrant,
Veronique Feryn, Claude Frédéric-Oreel, Henri Frédéric, Alberto Garcia-Moreno,
Nathalie Garcia-Moreno, Hélène Godeaux, Claire Goldman, Serge Goldman, Pierre Goldschmidt,
Christine Goyens, Philippe Goyens, Arnaud Grémont, Margarete Hofmann,
Dominique Hollanders de Ouderaen-Favart, Veerle Huylebroek, Guy Jansen, Yvan Jansen,
Dominique Kaesmacher, Patrick Kelley, Deborah Konopnicki, Jeff Kowatch, Winifred Kowatch,
Barbara Mayer, Jean-Louis Mazy, Nadine Mazy-Vander Elst, Luc Meeüs, Marie-Christine Meeüs,
Christel Meuris, Delphine Misonne, Lydie-Anne Moyart, Elisabeth Parot, Martine Payfa,
Agnes Rammant, Jean-Pierre Rammant, André Rezsóhazy, Catherine Rutten, Désirée Schroeders,
Sarah Sheil, Amélie Slegers-Collette, Pierre Slegers, Anne-Véronique Stainier, Frank Sweerts,
Dominique Tchou, Marie-Françoise Thoua, Daniëlle t'Kint de Roodenbeke, Jean t'Kint de Roodenbeke,
Els Van de Perre, Katrien Van de Voorde, Radboud van den Akker, Stella Van der Veer, Alain Vandenborre,
Charlotte Vandoorne-Hanssens, Christophe Vandoorne, Paul Van Dievoet, Henriëtte van Eijl,
Paul Van Hooghten, Yvette Verleisdonk, Ann Wallays, Sabine Wavreil, Jean-Pierre Winant,
Folkert Zijlstra, Management & People Development Sprl

*& tous ceux qui souhaitent garder l'anonymat / diegenen die anoniem wensen te blijven /
all those who prefer to remain anonymous*

flagey remercie / bedankt

Autorités publiques / Overheden / Public authorities

Sponsors / Sponsorsen

Mécénat / Mecenaat / Patronage

MONSIEUR ET MADAME / DE HEER EN MEVROUW
BERNARD & PAULETTE DARTY

MONSIEUR / DE HEER
GEERT DUYCK

MONSIEUR / DE HEER
ARNAUD GRÉMONT

friends of flagey

& DONATEURS ANONYMES / ANONIEME SCHENKERS / ANONYMOUS DONORS

Partenaires média / Mediapartners / Media partners

Partenaires artistiques principaux / Artistieke hoofdpartners / Major artistic partners

Voisins et partenaires culturels / Buren & culturele partners / Neighbours & cultural partners

Vermeylen(f)onds

